

RÉBAY MAGDOLNA

leány-középiskolák Magyarországon
és a német nyelvű országokban
A jogi szabályozás az 1870-es évektől 1945-ig

Ú·M·K

Budapest, 2009

TARTALOM

BEVEZETÉS

7

Leány-középiskolák a német nyelvű országokban

I. NÉMETORSZÁG	10
1. A FELSŐBB LEÁNYISKOLÁK KÖRÜLI VITÁK	10
2. A FELSŐBB LEÁNYISKOLÁK REFORMJA	18
3. A LEÁNY-KÖZÉPISKOLÁK A REFORMOT KÖVETŐEN	32
4. AZ OKTATÁSI RENDSZER EGYSÉGESÍTÉSE	40
II. AUSZTRIA	46
1. AZ ELSŐ FELSŐBB LEÁNYISKOLÁK	46
2. AZ ELSŐ ÉRETTSÉGIGI ADÓ LEÁNY-KÖZÉPISKOLA: A LEÁNYGIMNÁZIUM	50
3. A LÍCEUM TÉRHÓDÍTÁSA	54
4. A LÍCEUM HANYATLÁSA	60
5. A GLÖCKELI REFORM: KOEDUKÁCIÓ TÉRHÓDÍTÁSA ÉS BŐVÜLŐ ISKOLARENDSZER	65
6. AZ ÚJ KÖZÉPISKOLAI RENDSZER	73
7. KONZERVATÍV FORDULAT: AZ AUSZTROFASIZMUS	77
8. ANSCHLUSS A NÉMET OKTATÁSI RENDSZERHEZ	82
III. SVÁJC	87
1. A SVÁJCI OKTATÁSI RENDSZER AZ 1930-AS ÉVEKBEN	87
2. A LEÁNYOKTATÁS KÖZÉPFOKÚ SZINTTŐL	89

Leány-középiskolák Magyarországon

I. FELSŐBB ÉS FELSŐ LEÁNYISKOLÁK	96
1. AZ ORSZÁGOS NŐKÉPZŐ EGYESÜLET KEZDEMÉNYEZÉSE	96
2. A NŐI KÖZÉPISKOLA TERVE	99
3. A FELSŐBB LEÁNYISKOLÁK ALAPÍTÁSA	104
4. A LEÁNYGIMNÁZIUM ALAPÍTÁSÁNAK FELVETÉSE	108
5. LEÁNYGIMNÁZIUM ÉS/VAGY FELSŐBB LEÁNYISKOLA?	111
6. A FELSŐBB LEÁNYISKOLÁK TOVÁBBI SORSA	118
7. A LEÁNY-KÖZÉPISKOLÁK ELSŐ ÁTFOGÓ SZABÁLYOZÁSA	123

II. A LEÁNY-KÖZÉPISKOLÁK ELSŐ TÖRVÉNYI SZABÁLYOZÁSA	129
1. AZ 1916. ÉVI RENDELET HATÁSA	129
2. A TÖRVÉNYJAVASLAT KIDOLGOZÁSA ÉS BETERJESZTÉSE	132
3. A TÖRVÉNY MEGSZÜLETÉSE	134
4. A TÖRVÉNY(JAVASLAT) FOGADTATÁSA	141
5. A TANTERVI SZABÁLYOZÁS	144
6. A NŐNEVELÉS KÉRDÉSE A III. EGYETEMES TANÜGYI KONGRESSZUSON	147
III. AZ EGYSÉGES LEÁNY- ÉS FIÚ-KÖZÉPISKOLA	151
1. A TÖRVÉNYJAVASLAT ELŐKÉSZÍTÉSE	151
2. A TÖRVÉNY MEGSZÜLETÉSE	155
3. A TÖRVÉNY FOGADTATÁSA	162
4. AZ ÚJ TANTERV ÉS MÓDOSÍTÁSA	165
5. A KOEDUKÁCIÓ KÉRDÉSE	169

A leány-középiskolák közös jellemzői

I. AZ ÁLLAM SZEREPE	177
II. A NÓMOZGALOM JELENTŐSÉGE	179
III. A NŐISKOLA	181
IV. AZ ÉRETTSÉGIGI ADÓ LEÁNY-KÖZÉPISKOLA	183
V. SZERVEZETI ÉS TANTERVI HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK A LEÁNY-KÖZÉPISKOLÁKBAN	185
VI. KOEDUKÁCIÓ	188
BIBLIOGRÁFIA	190
I. LEVÉLTÁRI FORRÁSOK	190
II. EGYÉB ELSŐDLEGES FORRÁSOK	191
III. MÁSODLAGOS FORRÁSOK	198
ÁBRÁK JEGYZÉKE	207
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	208
FÜGGELÉK	211
I. NÉMETORSZÁGI ÓRATERVEK	211
II. AUSZTRIAI ÓRATERVEK	225
III. MAGYARORSZÁGI ÓRATERVEK	236
IV. ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZATOK	248
A KÖNYV EGYES FEJEZETEINEK KORÁBBI MEGJELÉSEI HELYE	259